

ЛИТОВСКІЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

76.

KURJER LITIEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 23-го Сентября — 1838 — Wilno. Piątek. 23-go Września.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 15-го Сентября.

30-го Августа, въ день тезоименитства Его Императорскаго Высочества Наслѣдника Цесаревича, Государыня Императрица изволила прибыть благополучно въ Веймаръ, въ одиннадцатомъ часу утра, и Ихъ Величества и Ихъ Высочества отправились въ Греко-Россійскую церковь, для слушанія Божественной Литургіи.

31-го числа, въ семь часовъ утра, Государь Императоръ изволилъ выѣхать изъ Веймара въ Магдебургъ, къ маневрамъ 4 Корпуса Прусскихъ войскъ, — Государыня же Императрица, Его Высочество Наслѣдникъ Цесаревичъ и Ея Высочество Великая Княжна Александра Николаевна остались еще на несколько дней въ Веймарѣ.

Въ Магдебургъ Государь Императоръ прибылъ того же числа, въ восемь часовъ вечера, гдѣ уже находился Его Величество Король Прусскій.

1-го Сентября, Его Императорское Величество, вмѣстѣ съ Его Величествомъ Королемъ, присутствовали на смотръ войскъ 4-го Корпуса, собранныхъ въ лагерь, подъ начальствомъ Его Королевскаго Высочества Принца Карла Прусскаго.

Государь Императоръ, вмѣстѣ съ Его Величествомъ Королемъ, изволилъ кушать у Его Высочества Принца Карла. На семь обѣдъ находились: Его Величество Король Ганноверскій, Прусскіе и другіе Принцы съ ихъ супругами, и всѣ Генералы и Полковники 4-го Корпуса и въ Магдебургѣ находившіеся, какъ равно свиты Ихъ Величествъ и Ихъ Высочествъ.

Вечеру была общая заря въ самомъ городѣ, къ которой сведены были музыканты всѣхъ полковъ, расположенныхъ въ лагерь.

Ужинъ былъ у Его Высочества Принца Карла. 2-го Сентября, поутру, Государь Императоръ присутствовалъ на корпусномъ ученіи войскъ 4-го Корпуса. — Обѣдъ былъ у Его Высочества Принца Карла. Вечеромъ, Его Императорское Величество изволилъ быть на балѣ, данномъ отъ дворянства.

3-го Сентября, Государь Императоръ, по окончаніи маневра, возвратясь въ городъ, изволилъ отправиться изъ Магдебурга въ Потсдамъ, въ часъ пополудни, и на пути въ Бранденбургъ, гдѣ расположено Кирасирскій имени Его Величества полкъ, Государь Императоръ осмотрѣлъ оный, и продолжая путь, прибылъ въ Потсдамъ благополучно, того же числа, въ десять часовъ пополудни.

4-го числа, въ Воскресенье, Государь Императоръ, въ девять часовъ утра, изволилъ слушать Божественную Литургію въ церкви устроенной въ Потсдамскомъ загородномъ дворцѣ.

Въ патомъ часу пополудни, изволили прибыть въ Потсдамъ Ихъ Императорскія Высочества, Великія Княжны Марія Николаевна и Ольга Николаевна, изъ С. Петербурга, и въ скоромъ времени потомъ, Государыня Императрица, Его Императорское Высочество Наслѣдникъ Цесаревичъ и Ея Высочество Великая Княжна Александра Николаевна, изъ Веймара.

WIAOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg, 15-go Września.

Дня 30 го Сierпня, в днѣи Wysokich Imienin Jego CESARSKIEJ WYsokości NASTĘPCY CESARZEWICZA, CESARZOWA JEJ MOŚĆ raczyła przybyć szczęśliwie do Weimaru, o godzinie jedenastej z rana NAJJAŚNIEJSI PAŃSTWO I Ich WYsokości udali się do cerkwi Greko-Rossyjskiej, dla słuchania Mszy Świętej.

Дня 31-го о siódmej z rana, CESARZ JEJ MOŚĆ raczył wyjechać z Weimaru do Magdeburga, na manewry 4-go Korpusu wojsk Pruskich. — a CESARZOWA JEJ MOŚĆ, JEJ WYsokość NASTĘPCA CESARZEWICZ I JEJ WYsokość WIELKA KSIĘŻNICZKA ALEXANDRA NIKOLAJEWNA zostali jeszcze na dni kilka w Weimarze.

CESARZ JEJ MOŚĆ przybył do Magdeburga dnia tego, o ósmej wieczorem, gdzie się już znajdował Najjaśniejszy Król Pruski.

Дня 1-го Września, JEJ CESARSKA MOŚĆ, razem z Królem JEJ MOŚCIĄ, znajdowali się na przeglądzie wojsk 4-go Korpusu, w obozie zgromadzonych, pod naczelnictwem JEJ KRÓLEWSKIEJ WYsokości KSIĘCIA Karola Pruskiego.

CESARZ JEJ MOŚĆ, razem z Najjaśniejszym Królem, raczył być na obiedzie u JEJ WYsokości KSIĘCIA Karola. Na tym obiedzie znajdowali się Najjaśniejszy Król Hannoverский, KSIĘŻĘTA Pruscy i inni ze swemi małżonkami, tudzież wszyscy Jenerałowie i Półkownicy 4-go Korpusu i w Magdeburgu znajdujący się, tudzież orszaku NAJJAŚNIEJSZYCH MONARCHÓW I Ich WYsokości.

Wieczorem wykonany był capstryk w samem mieście, przez połączonych muzykantów wszystkich półków, w obozie rozłożonych.

Wieczera była u JEJ WYsokości KSIĘCIA Karola.

Дня 2-го Września, z rana, CESARZ JEJ MOŚĆ znajdował się na korpusowym ćwiczeniu wojsk 4-go Korpusu. — Obiad był u JEJ WYsokości KSIĘCIA Karola. Wieczorem, JEJ CESARSKA MOŚĆ raczył być na balu, przez obywateli danym.

Дня 3-го Września, CESARZ JEJ MOŚĆ, po ukończeniu manewrów, powróciwszy do miasta, raczył wyjechać z Magdeburga do Poczdamu, o pierwszej z południa, i na drodze do Brandenbурга, gdzie jest rozłożony półk Kirysyerów, noszący imię NAJJAŚNIEJSZEGO PANA, CESARZ JEJ MOŚĆ czynił jego przegląd, i jadąc dalej, szczęśliwie przybył do Poczdamu, dnia tegoż, o godzinie dziesiątej wieczorem.

Дня 4-го, w Niedzielę, CESARZ JEJ MOŚĆ, o dziesiątej z rana, raczył słuchać Mszy Świętej w kaplicy, urządzonej w Poczdamskim pałacu letnim.

O godzinie piątej z południa, raczyła przybyć do Poczdamu Ich CESARSKIE WYsokości, WIELKIE KSIĘŻNICZKI MARYA NIKOLAJEWNA I OLGA NIKOLAJEWNA, z S. Petersburga, i wkrótce potem, CESARZOWA JEJ MOŚĆ, JEJ CESARSKA WYsokość NASTĘPCA CESARZEWICZ I JEJ WYsokość WIELKA KSIĘŻNICZKA ALEXANDRA NIKOLAJEWNA, z Weimaru.

Ихъ Императорскія Величества и Ихъ Императорскія Высочества находятся въ вожделѣнномъ здравіи.

О путешествіи Государыни Императрицы получены слѣдующія извѣстія изъ Веймара отъ 1-го (13) Сентября: „20-го числа минувшаго Августа, Государыня Императрица изволила предпринять обратное свое путешествіе изъ Тегернзе въ Берлинъ, чрезъ Брегенцъ, Ульмъ, Нюрнбергъ и Веймаръ.—Ея же Высочество Великая Княжна Александра Николаевна, чувствуя себя не совсѣмъ здоровою, принуждена была остаться въ Тегернзе до 23-го Августа, откуда и изволила выѣхать навстрѣчу Государыни Императрицы въ Ульмъ, и продолжать дальнѣйшее путешествіе вмѣстѣ съ Ея Императорскимъ Величествомъ.

Прибывъ въ Веймаръ, Ея Величество изволила найти тамъ Государя Императора и Его Высочество Государя Наслѣдника Цесаревича, значительно поправившагося въ своемъ здоровьи.

Вчерашняго числа Государь Императоръ изволилъ оставить Веймаръ, и отправиться въ Магдебургъ на маневры Прускаго войска, а Ея Императорское Величество съ Государемъ Наслѣдникомъ Цесаревичемъ и Великою Княжною намѣрены выѣхать 3-го ч. Сентября, и продолжать путешествіе до Потсдама.” (С. П.)

Высочайшею Грамотою отъ 24 Іюля, Двора Е. И. В. Оберъ-Гофмейстеръ, Членъ Государственнаго Совѣта Царства Польскаго, Князь *Яблоновскій*, Всемилостивѣе пожалованъ Кавалеромъ *Ордена Святаго равноапостольнаго Князя Владимира второй степени*.

— Высочайшею Грамотою отъ 21 Іюля, Президентъ Польскаго Банка, Статсъ-Совѣтникъ *Любовидзскій*, Всемилостивѣе пожалованъ знаками *Ордена Св. Анны первой степени*, украшенными *Императорскою Короною*.

— Высочайшею Грамотою отъ 24-го Іюля, Членъ Государственнаго Совѣта Царства Польскаго, Государственный Совѣтникъ *Шапавскій*, Всемилостивѣе пожалованъ Кавалеромъ *Ордена Св. Анны первой степени*.

— Высочайшимъ именнымъ указомъ, даннымъ Капитулу Россійскихъ Императорскихъ и Царскихъ Орденовъ, въ 8-й день минувшаго Августа, Ректоръ Варшавской Римско-Католической Духовной Академіи, Прелатъ Подляскаго Кааедры, Ксендзь Графъ *Албертъ Осволискій*, Всемилостивѣе сопричисленъ къ *Императорскому и Царскому Ордену Св. Станислава третьей степени*. (Р. И.)

— Императорская Россійская Академія, въ собраніи своемъ 3 Сентября сего 1838 года, избрала, по предложенію Г-на Президента въ Дѣйствительные свои Члены, Г-на Дѣйствительнаго Статскаго Совѣтника, Предсѣдателя Комитета Цензуры иностранной, *Александра Ивановича Красовскаго*.

— Его Величество Государь Императоръ, согласно положенію Комитета Гг. Министровъ, состоявшемуся 5 Іюля сего года въ слѣдствіе представленія Г. Министра Внутреннихъ Дѣлъ, Высочайше повелѣть соизволилъ: опредѣлить къ Друскеникскимъ минеральнымъ водамъ особаго Смотрителя, Врача и Аптекаря съ правами Государственной службы; отнести должность Смотрителя къ IX классу, а пенсію назначить ему по VII разряду; мундиры какъ Смотрителю такъ и Врачу предоставить IX, а Провизору или Аптекарю X разряда, пенсіи же симъ послѣднимъ опредѣлять на общемъ о пенсіяхъ для медицинскихъ и фармацевтическихъ чиновниковъ положеніи. (Спб. В.)

— Во исполненіе Указа Правительствующаго Сената отъ 3-го Мая сего года, коимъ при извѣщеніи согласія на мнѣніе Г. Министра Внутреннихъ Дѣлъ, по дѣлу объ освобожденіи Шавельскаго Евангелическо-Лютеранскаго церковнаго совѣта отъ зависимости мѣстнаго главнаго церковнаго попечительства сего исповѣданія, предоставлялось ему однако жъ испросить на сіе Высочайшее Его Императорскаго Величества соизволеніе, оны Г. Министръ Внутреннихъ Дѣлъ входилъ объ ономъ съ представленіемъ въ Комитетъ Гг. Министровъ.

По положенію Комитета Гг. Министровъ, Государь Императоръ Высочайше повелѣть соизволилъ: оставить Шавельскій Евангелическо-Лютеранскій церковный конвентъ въ независимости отъ мѣстнаго главнаго церковнаго попечительства, съ тѣмъ однако жъ, чтобы на будущее время въ выборѣ членовъ конвента участвовали и филиальные приходы, или же, чтобы къ вышнѣшимъ 4-мъ членамъ, избрано было еще отъ каждой, къ Шавельскому приходу принадлежащей филиальной церкви, по одному Депута-

НАЈАБНІЕЈСИ СЕСАРСТВО ІЕЈ МОЩІ І ІЕЈ СЕСАРСКІЕ ВЪСОКОСТІ ЗНАЈДУЈА СІЯ ВЪ ПОЖАДАНЕМЪ ЗДРОВІУ.

О подрѣу СЕСАРЗОВЕЈ ІЕЈ МОЩІ ОТЪРЪМАНО ЗЪ ВЕІМАРУ ПОДЪ ДНІЕМЪ 1-МЪ (13) ВЪРЪСНІА, ВІДОМОСТІ НАСТѢПУЈАЩЕ: ДНІА 20-ГО ПРЪШЕДЪШЕГО СІЕРПНІА, СЕСАРЗОВА ІЕЈ МОЩІ РАЧЫЛА ПРЪДСІЕВЪЗІАЩЪ ПОДРѢУ НА ПОВРѢТЪ ЗЪ ТЕГЕРНСЕЕ ДО БЕРЛІНА, ПРЪЗЪ БРЕГЕНЦЪ, УЛМЪ, НОРЪМЪБЕРГЕ І ВЕІМАРЪ.— А ІЕЈ ВЪСОКОСТІ ВІЕЛКА ХІЕЖНІЦКА АЛЕХАНДРА НІКОЛАЈЕВНА, ОЖУЈАЩЕ СІЯ НЕ ЗУПЕЛНІЕ ЗДРОВЪ, ЗМУСЪОНА БЫЛА ПОЗЪСТАЩЪ ВЪ ТЕГЕРНСЕЕ ДО 23-ГО СІЕРПНІА, СКЪД РАЧЫЛА ВЪЕХАЩЪ НА СПѢТЪКАНІЕ СЕСАРЗОВЕЈ ІЕЈ МОЩІ ДО УЛМУ, І ОДЪВЪВАЩЪ ДАЛЪШЪ ПОДРѢУ РАЗЕМЪ ЗЪ ІЕЈ СЕСАРСКЪ МОЩІА.

ПРЪЗЪВЪВЪШЪ ДО ВЕІМАРУ, НАЈАБНІЕЈША ПАНИ ЗЪСТАЛА ТАМЪ СЕСАРЪА ІЕЈ МОЩІ І ІЕЈ ВЪСОКОСТІ НАСТѢПЩЕ СЕСАРЪЕВІЦКА, КЪТОРЫ ЗНАЧНІЕ СІЯ ПОПРАВІЩЪ НА ЗДРОВІУ.

ДНІА ВЪЗЪРАЈЪСЪЕГО СЕСАРЪ ІЕЈ МОЩІ РАЧЫЛЪ ВЪЕХАЩЪ ЗЪ ВЕІМАРЪ, І УДАЩЪ СІЯ ДО МАГДЕБУРГА НА МАНЕВРЫ ВОЙСКА ПРУСКІЕГО, А ІЕЈ СЕСАРСКА МОЩІ ЗЪ СЕСАРЪЕВІЦЕМЪ НАСТѢПЩА І ВІЕЛКА ХІЕЖНІЦКА МАЈА ЗЪМАІАРЪ ВЪЕХАЩЪ 3-ГО ВЪРЪСНІА, ВЪ ДАЛЪШЪ ПОДРѢУ ДО ПОТЪСАМУ.” (Р.Р.)

ПРЪЗЪ НАЈВЪВЪШЪ ДЪПЛОМАТЪ ПОДЪ ДНІЕМЪ 24 МЪ ЛІПЦА, ВІЕЛКІ МІСТЪРЪ ДЪВѢРУ ІЕЈ СЕСАРСКІЕЈ МОЩІ, ЧЪЛѢНОКЪ РАДЪА СТАНУ КРѢЛЕШЪА ПОЛЪСКІЕГО, ХІАЖЕ *Яблоновскій*, НАЈТАСКАВІЕЈ МІАНОВАНЪ КАВАЛЕРЕМЪ *Ордену Святаго РѢвннего з Апостолами Хіаждѣа Влодзиміеръа другіею стопніа*.

— ПРЪЗЪ НАЈВЪВЪШЪ ДЪПЛОМАТЪ ПОДЪ ДНІЕМЪ 21-МЪ ЛІПЦА, ПРЪЗЪДЕНТЪ БАНКУ ПОЛЪСКІЕГО, РАДЪЦА СТАНУ *Любовидзскій*, НАЈТАСКАВІЕЈ УДАРОВАНЪ ЗЪАКАМИ *Ордену Св. Анны первой степени*.

— ПРЪЗЪ НАЈВЪВЪШЪ ДЪПЛОМАТЪ ПОДЪ ДНІЕМЪ 24-МЪ ЛІПЦА, ЧЪЛѢНОКЪ РАДЪА СТАНУ КРѢЛЕШЪА ПОЛЪСКІЕГО, РАДЪЦА СТАНУ *Шаниавскій*, НАЈТАСКАВІЕЈ МІАНОВАНЪ КАВАЛЕРЕМЪ *Ордену Св. Анны первой степени*.

— НАЈВЪВЪШЪМЪ ІМЕННЫМЪ УКАЗЕМЪ, ДО КАПИТУЛЪ РОССЪЙСКІХЪ СЕСАРСКІХЪ І КРѢЛЕШЪКІХЪ ОУДЕРѢВЪ, ВЪ ДНІУ 7-МЪ ПРЪШЕДЪШЕГО СІЕРПНІА, РЕКТОРЪ ВАРЪШАВЪСКІЕЈ РЪЗЪМЪСКО-КАТОЛІЕКІЕЈ ДУХОВНЕЈ АКАДЕМІЕЈ, ПРЪЛАТЪ КАТЕДРАЛЪНЪ ПОДЪЛАСКІ, ХІАДЪ *Албертъ Храба Оссолішскій*, НАЈТАСКАВІЕЈ ПОЛІЕОНЫ ДО *Сесарскіею і КрѢлевскіею Ордену Св. Станіслава третіею стопніа*. (Р. Іи.)

— СЕСАРСКА АКАДЕМІА РОССЪЙСКА, НА ПОСІЕДЕНІУ СВОЕМЪ 3-ГО ВЪРЪСНІА ТЕР. 1838 РОКУ, НА ПРЪЕОЖЕНІЕ ПАНА ПРЪЗЪДЕНТА ОБРАЩА РЪЧЪВІСТЫМЪ ЧЪЛѢНОКЕМЪ СВОІМЪ, ПАНА РЪЧЪВІСТЕГО РАДЪЦЕ СТАНУ, ПРЪЗЪДЕНТА ВЪ КОМІТЕЕ СЕНЗУРЫ ЗАГРАНИЧНЕЈ, *Александра Івановіеца Краховскіею*.

— ІЕЈ СЕСАРСКА МОЩІ, ЗЪГОДНЕ ЗЪ ПОСТАНОВІЕНІЕМЪ КОМІТЕТУ П.П. МІНІСТРОВЪ, НАСТАЕМЪ 5-ГО ЛІПЦА ТЕРЪШЕГО РОКУ, НА СКУТЕКЪ ПРЪДСЪАВІЕНІА П. МІНІСТРА СПРАВЪ ВЪВНЪТЪРНЪХЪ, НАЈВЪВЪШЪ РОЗЪКАЩЪ РАЧЫЛЪ: НАЗЪНАЧІЩЪ ДО ДРУСКІЕНІЕКІХЪ ВѢДЪ МИНЕРАЛЪНЪХЪ ОСѢБНОГО ДОЗЪРЩЕ, МЕДЪКА І АПТЕКАРЪА ЗЪ ПРАВЪАМИ СЛУЖЪБЪ ПАНЪШЪА, ОДНІЕЩЪ ОБЪВІАЩЕКЪ ДОЗЪРЩЕ ДО ІХЪ КЛАССЪА, А ПЕНЪСЪА НАЗЪНАЧІЩЪ МУ, ПОДЪЛУГЪ VII РЪДЪУ; МУНДУРЫ ТАКЪ ДОЗЪРЩЕ, КАКЪ І МЕДЪКѢ ВЪ ЗЪСТАВІЕ ІХЪ, А ПРЪВІЗЪОРОВІ ЧЪЛЪІ АПТЕКАРЪОВІ X РЪДЪУ, ПЕНЪСЕ ЗА ТЪМЪ ОСТАТНІМЪ НАЗЪНАЩАЩЪ, ПОДЪЛУГЪ ОГОЛНЕЈ О ПЕНЪСАХЪ ДЛА УРЪДЪНІКѢ МЕДЪЦЫНЪХЪ І ФОРМАЦЕУТЪЦЫНЪХЪ УСТАВЪУ. (G.S.P.)

— ДЛА ВЪПЕЛНЕНІА УКАЗЪ РЪДЪАЩЕГО СЕНАТУ ПОДЪ ДНІЕМЪ 3-МЪ МАЈА РОКУ ТЕРЪШЕГО, ПРЪЗЪ КЪТОРЫ ПРЪЗЪ ОВІАЩЕДЪЧЕНІУ ЗЪГОДЕНІА СІЯ НА ОПІАІА П. МІНІСТРА СПРАВЪ ВЪВНЪТЪРНЪХЪ, ВЪ РЪЧЪУ О УОЛѢНІЕ ШЪАВЕЛЪСКІЕЈ ЕВЪАНГІЕЛІЕКО-ЛУТЕРСКІЕЈ РАДЪА КОЩІЕЛНЕЈ ОДЪ ЗАЛЕЖЕНІА МІЕЈСЪОВЕЈ ГЛѢВНЕЈ КУРАТОРЪІ КОЩІЕЛНЕЈ ТЕГО ВЪЗЪНАНІА, ЗЪСТАВІЕНО ІЕЈ ЈЕДНАКЪЕ БЫЛО, ВЪЕДНАЩЪ НА ТО НАЈВЪВЪШЪЕ ІЕЈ СЕСАРСКІЕЈ МОЩІ ЗЪЗЪВѢЛЕНІЕ, П. МІНІСТЕРЪ СПРАВЪ ВЪВНЪТЪРНЪХЪ ЧЪНІЩЪ О ТЕМЪ ПРЪДСЪАВІЕНІЕ ДО КОМІТЕТУ П.П. МІНІСТРОВЪ.

ПО НАСТАЕМЪ ПОСТАНОВІЕНІУ КОМІТЕТУ П.П. МІНІСТРОВЪ, СЕСАРЪ ІЕЈ МОЩІ НАЈВЪВЪШЪ РОЗЪКАЩЪ РАЧЫЛЪ: ЗЪСТАВІЩЪ ШЪАВЕЛЪСКІ ЕВЪАНГІЕЛІЕКО-ЛУТЕРСКІ КОНВЕНТЪ КОЩІЕЛНЪ ВЪ НЕЗАВІСІМОСТІ ОДЪ МІЕЈСЪОВЕЈ ГЛѢВНЕЈ КУРАТОРЪІ КОЩІЕЛНЕЈ, ЗЪ ТЕМЪ СТОЛІ, АЖЕБЪ НА ЧЪСЪ ПРЪЗЪШЪІ ВЪ ВЪБОРЪ ЧЪЛѢНОКѢ КОНВЕНТУ УЧЪСТЪНІЕЧЪІ І ПАРАФІЕ ФІЛІАЛНЕ, АЛЪО ТЪЖЪ, АЖЕБЪ ДО ТЕРЪШЕГО ЧЪЛѢНОКѢ, ВЪБЪРАНО БЫЛО ЈЕЩЕ ЗЪ КАЖДЕГО, ДО ПАРАФІЕ ШЪАВЕЛЪСКІЕЈ НАЛЕЖАЩЕГО КОЩІОЦА ФІЛІАЛНЕГО, ПО ЈЕДУМЪ ДЪПУТАЦІЕ, ЗЪ ПРАВЕМЪ ГЛѢСЪОВАНІА ВЪ ВСЪАХЪ ВАЖНЕІШЪХЪ

ту, съ правомъ голоса во всѣхъ важныхъ дѣлахъ и опредѣленіяхъ.

Продолженіе договора заключеннаго 26-го Апрѣля между Его Величествомъ Императоромъ Всероссійскимъ и Его Величествомъ Королемъ Шведскимъ и Норвежскимъ.

Ст. V. Россійскіе корабли, приходящіе съ Бѣлаго моря въ порты Норвежской провинціи Финмаркенъ, а именно: въ уезды Западнаго и Восточнаго Финмаркена (West-et Ost-Finmarken) могутъ продавать свои товары прямо съ судовъ, сообразно тому, какъ сіе производилось законнымъ образомъ донынѣ, по городамъ въ теченіи четырехъ недѣль не только жителямъ, но также и на Норвежскія суда и во всѣхъ прочихъ Финмаркенскихъ портахъ на суда Норвежскія въ продолженіи двухъ недѣль. Привозную въ Архангельскъ на Норвежскихъ судахъ сущеную или соленую рыбу дозволяется продавать тамъ прямо съ судовъ въ чертъ таможенн. немедленно по учиненіи объявленія о грузѣ и по окончаніи надлежащаго досмотра судна. Въ объявленіяхъ можно означать весь привозной рыбы приблизительно и подавать объявленія безъ коносаментовъ. Продажа должна производиться подъ непосредственнымъ надзоромъ приставленнаго къ судну таможеннаго досмотрщика, который будетъ вести вѣрный и подробный счетъ количества проданной рыбы. Когда же продажа кончится, то таковыя счеты будутъ повѣряемы въ таможнѣ и сумма причитающейся пошлины будетъ взимаема на семь основаній.

Ст. VI. Обывателямъ Устѣокскаго и Эварскаго Кирхшилей Финляндской Лапландіи позволяется производить мѣншой торгъ съ Россійскими судами, приходящими Бѣлымъ моремъ къ тѣмъ берегамъ Барангерскаго залива, которые до сего принадлежали къ такъ называемымъ общимъ погостамъ, равно какъ съ приходящими къ устью рѣки Пасвига (Пасрека), прѣмѣнная свои собственыя произведенія на слѣдующіе товары первой потребности, а именно: на хлѣбъ, муку, крупу, горохъ, пеньку, парусное полотно, канаты и веревки, смолу (goudron), сало, свѣчи салныя и соль. Съ таковой мѣны не будетъ взимаемо никакой пошлины.

Ст. VII. Шведскимъ и Норвежскимъ торговымъ людямъ предоставляется право имѣть мѣста для складки квасцовъ, черлени, сельдей и прочей соленой и сущенной рыбы въ С. Петербургѣ и Ригѣ въ теченіи восьми, а въ Архангельскѣ въ теченіи двѣнадцати мѣсяцевъ, считая со дня привоза товара; не платя за квасцы и за черленя никакой пошлины или сборовъ. Соль, привозима на Шведскихъ или Норвежскихъ судахъ въ С. Петербургъ, въ Ревель или въ Лифляндскіе и Курляндскіе порты, можетъ также складываться тамъ беспошлинно и на условіяхъ, постановленныхъ существующимъ нынѣ учрежденіемъ.

Всѣ товары, принадлежащіе Шведскимъ и Норвежскимъ торговымъ людямъ, незапрещенные ко ввозу въ Финляндію, могутъ имѣть для складки мѣста въ Або и въ Гельсинфорсѣ. За товары, складываемые въ вышесказанныхъ портахъ Финляндіи, при ввозѣ будетъ взимаемо по полупроценту съ цѣны товара. Если сіи товары останутся въ складкѣ болѣе двухъ лѣтъ, то платежъ по полупроценту будетъ возобновляемъ, сперва по прошествіи первыхъ двухъ лѣтъ, а потомъ по истеченіи каждаго изъ послѣдующихъ годовъ. Сколько бы времени складка товаровъ не продолжалась, при отпускѣ ихъ будетъ съ оныхъ взято снова по полупроценту.

Россійскія и Финляндскія произведенія и товары, привозимые на Россійскихъ или Финляндскихъ судахъ, соль и всякіе другіе товары, принадлежащіе Россійскимъ или Финляндскимъ торговымъ людямъ, могутъ для складки имѣть мѣста въ Стокгольмѣ, Готтенбургѣ, Карлсгамнѣ и Ландскронѣ, равно какъ въ Христианіи, Гамерфестѣ и во всѣхъ прочихъ Норвежскихъ портахъ, въ коихъ имѣются таможенныя камеры, на условіяхъ, постановленныхъ для такового же рода товаровъ привозимыхъ на судахъ Шведскихъ и Норвежскихъ.

Лишаются права имѣть мѣста для складки въ Новоржевскихъ портахъ тѣ товары, коихъ привозъ туда вообще запрещенъ.

Чтожь касается до такихъ товаровъ, кои по своему происхожденію и издѣлію принадлежать иному Государству и о коихъ было бы объявлено, что они назначены для внутренняго потребленія въ той землѣ, куда привезены и гдѣ сложены, то съ оныхъ привозныхъ и прочія пошлины будутъ взимаемы какъ въ Швеціи и Норвегіи, такъ и въ Финляндіи, по качеству судовъ, на коихъ тѣ товары привезены были, и надбавочный сборъ, извѣстный подъ названіемъ Офри Туль (Ofri Tull) распространяется въ такомъ случаѣ на предметы, привозимые на судахъ непривилегированныхъ.

sprawach i postanowieniach.

DAJSZY CIĄG TRAKTATU ZAWARTEGO 26-GO KWIEŃCIA MIĘDZY NAJJAŚNIEJSZYM CESARZEM WSZECHROSSYJ I NAJJAŚNIEJSZYM KRÓLEM SZWEDZKIM I NORWEGSKIM.

Art. V. Okręty Rossyjskie, przybywające z morza Białego do portów Norweskijej prowincyi Finmark, a mianowicie: do powiatów Zachodniego i Wschodniego Finmarku (West-et Ost-Finmarken), mogą przedawać swe towary prosto z okrętów; podług tego, jak się to odbywało prawnym sposobem dotąd, po miastach w przeciągu czterech tygodni nie tylko mieszkańcom, ale także i na okręty Norweskije i we wszystkich innych portach Finmarkskich na okręty Norweskije w przeciągu dwóch tygodni. Przywożoną do Archangielska na okrętach Norweskich rybę suszoną albo soloną dozwala się przedawać tam prosto z okrętów w okresie tamozni niezwłocznie po uczynieniu oświadczenia o ładunku i po ukończeniu należytego obejrzenia okrętu. W oświadczeniach można wymieniać wagę przywożonej ryby przez przybliżenie i podawać oświadczenia bez konosamentów. Przedaż powinna się skuteczniać pod bezpośrednim nadzorem przystawionego do okrętu dozorcey tamozennego, który będzie prowadził dokładny i szczególowy rachunek ilości sprzedanej ryby. Kiedy zaś przedaż będzie ukończona, tedy rachunki te będą sprawdzane w tamozni, i summa przypadającej poszliny pobierana na tej osnowie.

Art. VI. Obywatelom Ustjokskiej i Enarskiej Parafii w Laponii Finlandzkiej pozwala się prowadzić handel zamianowy z okrętami Rossyjskimi, przybywającemi morze Białe do tych brzegów zatoki Warangerskiej, które dotąd należały do tak nazywanych posad ogólnych, również jak z przychodzącymi do ujścia rzeki Paswiga (Pasreka) zamieniając własne produkta na następujące towary pierwszej potrzeby, a mianowicie: na zboże, mąkę, krupy, groch, pieńkę, płótno żaglowe, liny i powrozy, smołę, łój, świece łojowe i sól. Od takiej zamiany nie będzie pobierano żadnej poszliny.

Art. VII. Szwedzkim i Norweskim handlarzom zapewnia się prawo mieć miejsca dla składu hałunu, minii, śledzi i innej ryby suszonej i solonej w S. Petersburgu i Rydze w przeciągu ośmiu, a w Archangelsku, w przeciągu dwunastu miesięcy, licząc od dnia przywozu towaru; nie płacąc od hałunu i od minii żadnej poszliny lub poborow. Sól, przywożona na Szwedzkich lub Norweskich okrętach do S. Petersburga, do Rewla, albo do portów Inflantskich i Kurlandskich, może także być tam składana bez poszlin i na warunkach, postanowionych w istniejących teraz urządzeniach.

Wszystkie towary, należące do Szwedzkich i Norweskich handlarzy, nie zabronione przywozić do Finlandyi, mogą mieć dla składu miejsca w Abo i w Helsingfors. Za towary, składane w wyżej wyrażonych portach Finlandyi, przy wprowadzeniu będzie pobierano po pół procentu od szacunku towaru. Jeżeli towary te będą leżały w składzie więcej dwóch lat, tedy płaca po pół procentu będzie odnawiana, naprzód, po upływie pierwszych dwóch lat, a potem po upływie każdego z lat następnych. Hebykolwiek czasu trwał skład towarow, przy ich wysyłaniu będzie od nich wzięto pół procentu.

Rossyjskie i Finlandzkie produkta i towary przywożone na okrętach Rossyjskich lub Finlandzkich, sol i wszelkie inne towary, należące do Rossyjskich albo Finlandzkich handlarzy, mogą dla składu mieć miejsca w Sztokolmie, Gothenburgu, Kalshamnie i Landskronie, również jak w Chrystyanii, Hamerfescie i we wszystkich innych portach Norweskich, w których są komory celne, na warunkach, ustanowionych dla takiegoż rodzaju towarow, przywożonych na okrętach Szwedzkich i Norweskich.

Pozbawiają się prawa mieć składy w portach Norweskich towary, których przywóz w ogólności jest tam zabroniony.

Co się zaś ściaga do takich towarow, które ze swego pochodzenia i wyrobu należą do innego Państwa, i o których byłoby oświadczone, że przeznaczone są dla wewnętrznego użycia w tym kraju, dokąd przywiezione i złożone, tedy od nich poszliny przywozowe i inne będą pobierane tak w Szwecyi i Norwegii, jako i w Finlandyi podług gatunku okrętów, na których towary te były przywiezione i pobor dodatkowy, znajomy pod nazwaniem (Ofri Tull) rozciąga się w tym razie do przedmiotow, przywożonych na okrętach nieuprzywilejowanych.

Съ соли, привозимой на судахъ, принадлежащихъ обоюднымъ подданнымъ, о которой по складкѣ оной на мѣстѣ, будетъ объявлено, что она назначена для потребленія, пошлины будутъ сообразны постановленіямъ, въ статьѣ III содержащимся, безъ малѣйшаго въ семь случаевъ относительно платежа пошлины различія между судами привилегированными и непривилегированными.

Обратный вывозъ складочныхъ товаровъ изъ всѣхъ означенныхъ въ сей статьѣ портовъ, съ обихъ сторонъ — дозволяется.

Ст. VIII. Поскольку Высокія договаривающіяся Стороны постановили въ дополнительной статьѣ, подписанной въ одно время съ симъ договоромъ, нѣкоторыя взаимныя уступки, имѣющія цѣлью еще болѣе облегчить торговли и мореплавательныя сношенія между обоюдными ихъ Державами, то она статья, а равно и приложения къ ней, будутъ имѣть такую же силу и дѣйствіе, какъ бы включены были отъ слова до слова въ настоящій договоръ.

Ст. IX. Сей договоръ будетъ оставаться въ силѣ въ продолженіи десяти лѣтъ, считая съ 20 Августа (1 Сентября) текущаго года несли до прострѣты первыхъ девяти годовъ, одна изъ Высокихъ договаривающихся Сторонъ не объявитъ другой, официальною нотификаціею, о намѣреніи своемъ прекратить дѣйствіе сего договора, то оный будетъ оставаться въ силѣ въ продолженіи одного года послѣ того, и такъ далѣе до истеченія двѣнадцати мѣсяцевъ, считая со дня подобной нотификаціи, въ какое бы время она учинена ни была.

Ст. X. Сей договоръ, съ дополнительной къ оному статьєю, имѣетъ быть ратификованъ и ратификаціи оного будутъ размѣнены въ Стокгольмѣ въ теченіи шести недѣль, а если можно и скорѣе.

Въ увѣреніе чего, обоюдные Полномочные подписали сей договоръ и приложили къ оному печати гербовъ своихъ.

Въ Стокгольмѣ 26 Апрѣля (8 Мая) 1838 года.

П о д п и с а л и :

Графъ Левъ *Потоцкій*.

(М. П.)

Л. Гаартманъ.

(М. П.)

Баронъ *Давидъ Шульценгеймъ*.

(М. П.)

К. Д. Скогманъ.

(М. П.)

(Продолженіе впереди.)

Od soli, przywożonej na okrętach, należących do obustronnych poddanych, o której, po złożeniu jej na miejscu, będzie oświadczone, że jest przeznaczona dla użycia, poszlina będą stosowne do postanowień, w artykule III zawartych, bez najmniejszej w tym razie względnie płacenia poszlin różnicy między okrętami uprzywilejowanymi i nieuprzywilejowanymi.

Powrotny wywoz towarow, składanych ze wszystkich wyrażonych w tym artykule portow, z obu stron pozwala się.

Art. VIII. Ponieważ Wyokie Strony umawiające się postanowiły w artykule dodatkowym, podpisanym w jednym czasie z tym traktatem, niektóre wzajemne ustąpienia mające na celu więcej jeszcze ulżyć handlowe i żeglarskie stosunki między obustronnemi ich Mocarstwami, przeto artykuł ten, a również annexa do niego będą miały taką moc i skutek, jakby wypisane były co do słowa w niniejszym traktacie.

Art. IX. Traktat ten będzie zostawał w mocy obowiązującej w przeciągu lat dziesięciu, licząc od 20 Sierpnia (1-go Września) roku teraźniejszego; i jeżeli przed upływem pierwszych dziewięciu lat, jedna z Wyokich Stron umawiających się nie oświadczy drugiej, przez urzędową notyfikacyą, o zamiarze swoim zaprzestania skutku tego traktatu, tedy ten będzie zostawał w mocy w przeciągu jednego roku potem, i tak daley do upłynienia dwunastu miesięcy, licząc od dnia takiej notyfikacyi, w jakimbykolwiek ona czasie uczynioną była.

Art. X. Traktat ten, z dodatkowym do niego artykułem, ma być ratyfikowany i ratyfikacye jego będą wymienione w Sztokholmie w przeciągu sześciu tygodni, a jeżeli można i prędzej.

Dla wiary czego obustronni Pełnomocnicy podpisali ten traktat i przyłożyli do niego pieczęcie swoich herbów.

W Sztokholmie 26 Kwietnia (8 Maja) 1838 roku.

P o d p i s a l i :

Hrabia Leon Potocki.

(M. P.)

L. Haartman.

(M. P.)

Baron Dawid Schulzenheim.

(M. P.)

K. D. Skogman.

(M. P.)

(Dalszy ciąg nastąpi.)

— Съ 11 на 12 Мая с. г. Подольской Губерніи, Прокурорскаго уѣзда, села *Сановки Сатановской* крестьянка *Александра Данилова* разрѣшилась отъ бремени тремя младенцами женскаго пола.

10 Мая, Летическаго уѣзда въ селѣ *Сусловцахъ*, крестьянка *Лукерья Павлова*, на седьмомъ мѣсяцѣ беременности родила двухъ дочерей и одного сына.

14 Мая, Брацлавскаго уѣзда въ м. *Тулъгинѣ*, жена Еврея Гершка *Дукельскаго*, 26 лѣтъ отъ роду, разрѣшилась двумя младенцами, однимъ женскаго пола живымъ и въ натуральномъ видѣ, другимъ, по истеченіи двухъ часовъ, мертвымъ—мужескаго пола съ двумя головами, четырьмя глазами, четырьмя ушами и тремя руками. Дитя, родившееся прежде, скоро также умерло.

2 Апрѣля, Виленской Губерніи въ городѣ *Росіенахъ*, одна 18 лѣтняя женщина родила урода мужескаго пола, состоящаго изъ двухъ младенцевъ, лицомъ другъ къ другу обращенныхъ, сросшихся между конечностями грудной кости и пуговиною. Одинъ изъ этихъ младенцевъ былъ больше другаго, и родившись съ помощью лекаря, еще дышалъ; голова у него обширнѣе, губа верхняя раздѣлена на три части, изъ коихъ средняя плоская и обращена къверху; двѣ же боковыя—въ натуральномъ положеніи. У меньшаго младенца всѣ части лица, кромѣ верхней губы, которая раздѣлена на двѣ части, обыкновенны. Несчастная мать имѣла весьма трудные роды, и безъ врачебнаго пособія навѣрно лишилась бы жизни. Она нынѣ совершенно здорова. Уродъ отправленъ въ Конференцію Императорской Виленской Академіи, для храненія въ тамошнемъ Анатомическомъ музеѣ. (Спб. В.)

Рига, 29-го Августа.

Здѣсь замѣтенъ теперь большой недостатокъ въ корабляхъ и отъ того за дѣсныи товаръ вообще платили высокій фрахтъ; корабли требуются также для отправленія досокъ, бревенъ, хлеба въ порты материка, костей и пушнаго товара въ Великобританскіе порты. Корабли, которые придутъ сюда за грузами, могутъ быть увѣрены въ полученіи выгоднаго фрахта, тѣмъ болѣе, что при нынѣшней благоприятной погодѣ можно ожидать изобильнаго сбора льнянаго посѣвнаго семени. (К. Г.)

— Z dnia 11-go na 12-ty Maja roku ter. w Gubernii Podolskiej w powiecie Proskurowskim, we wsi *Sanowce-Satanowskiej*, włościanka *Alexandra Danilowa* urodziła troje bliźniąt płci żeńskiej.

Dnia 10 Maja, w Powiecie Latyczewskim we wsi *Sustowcach*, włościanka *Lucerya Pawłowa*, w siódmym miesiącu ciąży urodziła dwie córki i jednego syna.

Dnia 14 Maja, w Powiecie Braclawskim w m. *Tulczynie*, żona żyda *Herszka Dukielskiego*, 26 lat wieku, porodziła dwoje dzieci, jedno płci żeńskiej żywe i w kształcie naturalnym, drugie, po upływie dwóch godzin, nieżywe, płci męskiej z dwiema głowami, czterma oczyma, czterma uszami, i trzema rękoma, dziecicę pierwiej urodzone także wkrótce umarło.

Dnia 2-go Kwietnia, w Gubernii Wileńskiej w mieście *Rosieniach*, pewna 18 letnia kobieta urodziła potwor płci męskiej, złożony z dwuorga dzieci, twarzą do siebie obróconych, zrosłych końcami kości pierśsiowej i pępkiem. Jedno z tych dziecicę większe było od drugiego i po urodzeniu się za pomocą lekarza, jeszcze oddychało; głowę miało większą, wargę górną rozdzieloną na trzy części, z których średnia płaska i do góry obrócona; dwie zaś boczne—w naturalnym stanie. Mniejsze dziecicę miało wszystkie części twarzy, oprócz wargi górnej, która była rozdzielona na dwie części zwyczajne. Nieszczęśliwa matka bardzo trudno miała porod, i bez pomocy lekarskiej pewnieby utraciła życie. Teraz zupełnie jest zdrową. Potwor odesłano do Konferencyi Cesarskiej Wileńskiej Akademii, dla chowania w tamczaym muzeum Anatomicznym. (G. S. P.)

Ryga, 29-go Sierpnia.

Dał się tu czuć teraz wielki niedostatek okrętow; z tej przyczyny za towar leśny płacono w ogólności fracht wysoki; okręty są także potrzebowane dla wyśtania desek, barwion, zboża do portow ładowych, kości i futer do portow Brytanii-Wielkiej. Okręty, które przybędą tu po ładunki, mogą być pewnemi dostania korzystnego frachtu, tém bardziej, że przy teraźniejszej pogodzie pomyslniej można się spodziewać obfitego zbioru lnianego siemienia. (G. H.)

Одесса, 30-го Августа.

Последнія известія изъ Лондона благоприятны для здѣшней торговли. Пшеница арнаутка поднялась тамъ до 56 шиллинговъ за центнеръ. Отсюда получаютъ известія объ опасеніяхъ, возбуждаемыхъ деурожьемъ хлѣба.

У насъ, по прежнему, недостатокъ въ судахъ; нѣсколько судовъ; прибывшихъ на дняхъ въ здѣшній портъ, были немедленно зафрахтованы, такъ что 26 ч. оставалось только два свободныхъ судна. Говорятъ, что по причинѣ умерщвленія Капитана Англійскаго парохода „Левантъ“ машинистомъ, этотъ пароходъ не буксируетъ уже судовъ, задерживаемыхъ противными ветрами въ Босфорѣ. Въ Дарданеллахъ находится теперь множество судовъ, ожидающихъ благоприятной погоды. (О. В.)

Бѣлостокъ, 30-го Августа.

День тезоименитства Его Императорскаго Высочества Наслѣдника Цесаревича Великаго Князя Александра Николаевича а также день рожденія Ея Императорскаго Высочества Великою Княжны Ольги Николаевны торжественно празднуемъ былъ въ нашемъ городѣ. — Протоіерей Прорвичъ въ дворцовой церкви совершалъ Литургію, во время которой, возсылаемы были молитвы о долговременномъ и благополучномъ царствованіи Его Императорскаго Величества. — Потому всѣ военные и Гражданскіе чиновники а также обыватели приносили поздравленіе во дворецъ Его Сіятельству Г-ву Военному Губернатору Долгорукову и Г-ну Министру Народнаго Просвѣщенія Дѣйствительному Тайному Советнику Уварову, которые за два дня прибыли въ нашъ городъ для обзорной учебныхъ заведеній. Въ 3 часа былъ большой обѣдъ у Г. Областнаго Предводителя Михаловскаго, гдѣ при музыкѣ и громкомъ ура! провозглашены тосты за здравіе Его Императорскаго Величества и Его Высочества Государя Наслѣдника Цесаревича. Блистательный вечеръ съ танцами продолжавшійся до 5 час. утра у Г-на Провителя Области Гуанарупуло, заключилъ этотъ торжественный день, коего память на всегда останется въ сердцахъ жителей Бѣлостока.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

П р у с с і я.

Потсдамъ, 19-го Сентября.

Вчера поутру въ 9 часовъ, находящіеся здѣсь полки производили маневры, въ окрестностяхъ Бинненберга, въ присутствіи Августейшихъ Монарховъ. Послѣ того былъ у Короля обѣдъ, къ которому были приглашены посланники находящагося здѣсь Государей.

22-го Сентября.

Вчера прибыли сюда: Принцъ Баварскій, изъ Мюнхена, Принцъ Фридрихъ Нидерландскій, изъ Гаги, и Наслѣдникъ Великій Герцогъ Саксен-Веймарскій, изъ Веймара. Принцъ Баварскій остановился въ приготовленныхъ для него покояхъ, въ Королевскомъ замкѣ. (О. Г. Ц. П.)

Н и д е р л а н д ы.

Амстердамъ, 11-го Сентября.

Въ журналѣ *Handelsblad* пишутъ, что до сихъ поръ не получены еще отвѣты на предложенные Королемъ Нидерландскимъ пункты, при чемъ утверждаютъ, что относительно раздѣла владѣній не произойдетъ никакой перемѣны, но всѣ державы единогласно постановили подвергнуть снова разсмотрѣнію статью о Голандско-Бельгійскомъ долгѣ. (О. Г. Ц. П.)

Г е р м а н і я.

Лейпцигъ, 14-го Сентября.

Здѣсь вышло новое учрежденіе о Гражданскихъ отношеніяхъ Евреевъ. Для постояннаго ихъ жительства, назначены города, Дрезденъ и Лейпцигъ. Переселеніе Евреевъ изъ одного мѣста въ другое поручено въдѣлю Министрства Внутреннихъ Дѣлъ. Туземнымъ Евреямъ позволено свободно заниматься всеми ремеслами, за исключеніемъ мелочной торговли, содержанія аптекъ, гостинницъ, питейныхъ домовъ и пивоварень. Мануфактурное производство дозволено Евреямъ въ такомъ только случаѣ, если оное зависитъ отъ какого либо отдѣльнаго цеха; на главнѣйшія же торговыя дѣла, должны они испрашивать особаго разрѣшенія Министрства Внутреннихъ Дѣлъ. (О. Г. Ц. П.)

Ф р а н ц і я.

Парижъ, 17-го Сентября.

5 с. м. брвенные останки Князя Тайлерава поставлены въ гробницѣ замка Валансе. Обитатели замка и окрестные жители собрались на эту печальную церемонію, ибо Князь въ помѣстьи своемъ оста-

Одесса, 30-го Сierпня.

Ostatnie wiadomości z Londynu pomyślne są dla handlu tutejszego. Pszenica arnautka podniosła się tam do 56 szylingow za centnar. Zewsząd otrzymujemy wiadomości o obawach, które nieurodzaj zboża wzbudza.

U nas, jak pierwiej, panuje niedostatek okrętow; kilka okrętow, przybyłych temi dniami do portu tutejszego, były niezwłocznie zafrachtowane, także dnia 26-go zostały tylko dwa wolne okręty. Mówią, że z przyczyny zamordowania Kapitana parochodu Angielskiego „Lewant“ przez maszynistę, parochod ten nie przeprowadza już okrętow, zatrzymywanych przeciwnymi wiatrami na Bosforze. W Dardanellach znajduje się teraz mnóstwo okrętow, pomyślnej pogody oczekujących. (G. O.)

Біалыстокъ дня 30 Сierпня 1830 року.

Свięто Імiенін Јеґо Сесарскіеј Мошци Сесарзевича Вiелкiеј Хięcia АLEXANDRA НИКОЛАЈЕВИЧА НАСТЕПЦУ ТРОНУ, тудзiеж Уродзін Јеґ Сесарскіеј Мошци Вiелкiеј Хięцнцкi ОLGИ НИКОЛАЈЕВНЫ, wczoraj obchodzono jak najuroczyсьciей w naszym mieście. W kaplicy Pałacowej celebrował mszą Świętą Protojerej Prorwicz, w czasie której odbywały się modły za długoletnie i błogie Panowanie NAJJAŚNIEJSZEGO MONARCHY. Następnie wszystkie władze Wojskowe i Cywilne, tudzież Obywatele składali powinszowania na pokojach w Pałacu JO. Xięciu Wojennemu Gubernatorowi Dołhorukowu, i Ministrowi Oświecenia Rzeczywistemu Tajnemu Radcy Uwarowu, którzy dwóma przedtém dniami przybyli do naszego miasta, dla obejrzenia zakładow naukowych. O godzinie 5-ej dany był wielki obiad u JW. Marszałka Obwodowego Michałowskiego, gdzie przy odgłosie muzyki i gromow głośnego Ura: spełniano toasty za zdrowie NAJJAŚNIEJSZEGO MONARCHY i Јеґо Сесарскіеј Wысокошци НАСТЕПЦУ. Swietny wieczor z tańcami, trwający do 5-ej popółnocy, dany u JW. Rządcy Obwodu Guanaruputy, zakończył ten dzień uroczysty, którego pamiętka wieczną zostanie w sercach prawych Białostoczan.

WIAOMOŚCI ZAGRANICZNE.

P R U S S Y.

Potsdam, 19-го Września.

Wczora z rana o godzinie 9-iej, półki tu znajdujące się wykonywały w obec NN. Monarchów ćwiczenia wojenne w okolicy Binnenbergu; następnie był obiad u Króla w Nowym - Pałacu, na którym znajdowali się także Posłowie bawiących teraz tu Monarchów.

22-го Września.

Przybyli tu wczora: Królewicz Bawarski, z Monachium, Xiążę Fryderyk Niderlandzki, z Hagi, i Dziedziczny Wielki-Xiążę Sasko-Wejmarski, z Weimaru. Pierwszy stanął w przygotowanych dla siebie pokojach, w zamku Królewskim. (G. R. K. P.)

N I D E R L A N D Y.

Amsterdam, 11-го Września.

Dziennik *Handelsblad* donosi, że dotychczas nie nadeszła jeszcze odpowiedź na podane punkta przez Króla Niderlandzkiego; utrzymuje przytém, że co do podziału posiadłości, żadna nie zajdzie zmiana, atoli wszystkie Mocarstwa miały się zgodzić na to, że dług holendersko - belgijski ma ulegnąć nowemu przejrzeniu. (G. R. K. P.)

N I E M C Y.

Lipsk, 14 Września.

Stosunki obywatelskie wyznawców Mozaizmu, zostały teraz nanowo urządzone. Wyznaczono im miejsca stałego pobytu w Dreźnie i Lipsku, a przesiedlanie się wyznawców z miejsca na miejsce, lub przyjmowanie obcych przybyśców, zostawiono do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych. Krajowi Izraelici mogą wykonywać wszelkie rzemiosła, z wyjątkiem drobnego handlu, utrzymywania aptek, domów gościnnych, szynkow, browarow i gorzelni. Rzemiosła, zależące od szczególnych cechów, mogą wykonywać Izraelici; główne zaś interessa handlowe, za szczególném zezwoleniem Ministra Spraw Wewnętrznych. (G. R. K. P.)

F R A N C Y A.

Paryż, dnia 17 Września.

Dnia 5 b. m. złożono w grobach zamku Valençay zwłoki Xięcia Talleyranda. Mieszkańcy miejscowi i okoliczni zgromadzili się licznie na ten smutny obchod. Xiążę bowiem w swoich dobrach zostawił nie

вѣль много слѣдовъ своей благотворительности и умѣлъ снискать всеобщую привязанность душевными своими качествами.

— Пишутъ изъ Ліона отъ 6 с. м., что гарнизонъ этого города, и безъ того уже весьма многочисленный, будетъ еще усиленъ. Если дѣйствительно придутъ войска въ Ліонъ, то причиною тому вѣроятно будутъ возникшія съ Швейцаріею несогласія.

— Инфантъ Донъ Францискъ давалъ вчера большой обѣдъ, на который приглашенъ былъ Прусскій посланникъ; изъ Испанцевъ находились Гр. Мендизабаль и Торрено.

— Въ Министерствѣ будто получены самыя удовлетворительныя депеши изъ Истамбула. Слышно, что Египетскій Вице-Король принялъ предложеніе посредничающихъ Державъ и покрайней мѣрѣ на время отказался отъ своихъ намѣреній даже въ отношеніи наследства Вице-Корольской власти въ его фамиліи, въ слѣдствіе чего возвратилъ флотъ въ Александрію а Султану въ знакъ помиренія, отправилъ богатые подерки. Немедленно по полученіи сего извѣстія постановлено возвратити Адмирала Галлуа и флотъ его въ Тулонъ. Часть кораблей отправлена будетъ къ Мексиканскимъ берегамъ, ибо Министерствомъ понадеется на счетъ тамошнихъ дѣлъ а по донесеніямъ Коменданта Безоше, не такъ легко, какъ можетъ быть воображали, занять Веракрусъ и Санъ Жуанъ д'Улоа.

— Въ Тулонскомъ арсеналѣ безпрерывно дѣятельно занимаются. По послѣднимъ донесеніямъ приготовлено тамъ 2,000 бомбъ и помѣщено на бомбардирскихъ судахъ. На сихъ же судахъ выставлены красные флаги, въ знакъ, чтобы не подходили къ нимъ ни одинъ корабль. (G.C.)

А н г л и я.

Лондонъ. 14-го Сентября

Эрцъ-Герцогъ Австрійскій Фердинандъ 23 Августа съ морскою Австрійскою дивизіею прибылъ въ Гибралтаръ, гдѣ принять съ почестями принадлежащими его сану.

— Изъ Кантона получено извѣстіе, что несогласія между Китайцами и Англичавами не прекращаются. Говорили о прибытіи нѣсколькихъ Англійскихъ военныхъ кораблей и Французскаго фрегата, которые будто оставались при Вока-Тигрѣ, чтобы прекратить насмѣшки, какія дѣлаютъ Китайцы.

— Вчера Министерство Поселеній получило извѣстіе, что законодательный корпусъ, на островахъ: Св. Луція и Гондурасъ, единогласно постановилъ уничтожить невольничество Негровъ, въ этомъ же году. Такимъ образомъ во всей Восточной Индіи, за исключеніемъ одного только острова Св. Тройцы, всѣмъ невольникамъ дарована будетъ свобода.

— Южно-Американскія и Мексиканскія торговля общества подали правительству адресъ, въ которомъ жалуются на учрежденныя Фриціею блокады. Лордъ Пальмерстонъ приказалъ помощнику Статсъ-Секретаря, отвѣчать на сей адресъ, слѣдующими словами: „Вице Президенту Южно-Американскаго и Мексиканскаго общества Г. Поліс. Сиръ, Лордъ Пальмерстонъ приказалъ мнѣ увѣдомить васъ, что нота ваша отъ 30-го Августа, касательно блокады Французскими судами Мексиканскихъ портовъ, получена.“

— Флотилія, состоящая подъ начальствомъ Адмирала Стопфорда, вышла изъ Туниса 12 ч. м., прибыла въ Мальту 20, и тамъ выдержала карантинъ. Во время пребыванія флотиліи у Тунискихъ береговъ, тамошній Бей намѣревался посѣтити Адмирала на его корабль и велѣлъ уже приготовить для того барку, но сильный свѣрозападный вѣтеръ помѣшалъ исполненію его намѣренія. Не менѣе того, флотилія вышла въ море, салютовала Бейю положеннымъ для владѣтельныхъ лицъ числомъ выстрѣловъ. Флотилія направилась изъ Мальты къ Корфу и къ восточнымъ странамъ. (O.G.C.P.)

И с п а н і я

(Изъ франц. газ.)

Изъ Логроньо пишутъ, что Эспартеро, собравъ подчиненныхъ ему Генераловъ, обратился къ нимъ съ слѣдующими словами: „Неудача подъ Мореллою ничего не значить; мы должны взять Эстелю, ибо городъ этотъ есть средоточіе непріятельскихъ силъ. Тамъ, ратные мои товарищи, должны мы водрузить знамя, чтобы положить конецъ междоусобицамъ. Я давно уже повелъ бы васъ въ бой, но опытъ научилъ меня, что солдатъ предъ сраженіемъ не долженъ нуждаться ни въ пищѣ ни въ одеждѣ. Въ непродолжительномъ времени потребности войска будутъ удовлетворены, и тогда, съ вашею помощію, совершу я великое дѣло. Вы побѣдили на поляхъ Пеньяцера-

jedną pamiątkę dobroczynności i przez osobiste przymioty umiał sobie zjednać powszechną miłość.

— Donoszą z Lugdunu pod dniem 6 b. m., że osada pomienionego miasta, już tak znaczna, ma być jeszcze wzmoconą. Jeżeli istotnie wojska do Lugdunu naciągną, będzie to pewnie skutkiem zaszytych nieporozumień z Szwajcaryą.

— Infant Don Francisco dawał wczoraj wielki obiad, na który był zaproszony poseł Pruski; z Hiszpanów, widziano tam PP. Mendizabal i Torreno.

— Do Ministerium miały podobno nadejść bardzo zapakowane depesze ze Stambułu. Vice-Król Egiptu przyjął, jak słychać, propozycje Mocarstw pośredniczących i rzekł się, przynajmniej do czasu, planów swoich, a nawet co do następstwa władzy Vice-Królewskiej w rodzinie jego, skutkiem czego przywołał flotę z powrotem do Alexandryi, Sułtanowi zaś na dowód pojednania, bogate posłał podarunki. Zaraz po nadejściu tej wiadomości, postanowiono odwołać Admirała Gallois i flotę jego do Tulonu. Część okrętów będzie wysłana ku brzegom Meksyku: bo Ministerium nie jest dośc spokojnem względem tamtejszego stanu rzeczy, doniesienia zaś komandanta Pana Bezoeche, nie przedstawiają za rzecz tak łatwą, jak może wyobrażano sobie, zajęcie Veracruz i St. Juan-de-Ulloa.

— W arsenale tulońskim pracują bez przerwy z wielką czynnością. Według ostatnich doniesień przygotowano tam właśnie 2000 bomb i pomieszczono je na statkach bombardyrskich. Na tychże statkach wywiezono czerwone bandery, na znak, ażeby nie przybliżał się do nich żaden okręt. (G.C.)

А N G L I A.

Лондонъ, dnia 14 go Września.

Austria ki Xiaże Fryderyk, przybył wraz z morską dywizją okrętową austriacką, dnia 23 Sierpnia do Gibraltaru, gdzie został przyjęty z honorami, dostojności jego należąciami.

— Z Kantonu nadeszły wiadomości, że nieporozumienia między Chińczykami i Anglikami nie ustają wcale. Dowiedziono o przybyciu kilku angielskich okrętów wojennych i francuzkiej fregaty, które miały zająć stanowisko pod Vooca Tigris ażeby położyć koniec szykanom, jakich się dopuszczają Chińczykowie.

— Nadeszła wczora wiadomość do Ministerstwa osad, że cięła prawodawcze na wyspach: Św. Lucyi i Hondurasa, jednomyślnie postanowiły znieść niewolą murzynów, jeszcze w roku bieżącym; tym sposobem, w całych Indyach Wschodnich, wyjąwszy samą wyspę Trinidad, Murzyni otrzymają wolność.

— Towarzystwa handlowe: południowo-amerykańskie i meksykańskie, podały do Rządu adres, w którym użalają się na blokady przez Francją zarządzane. Lord Palmerston polecił podsekretarzowi stanu następującą udzielić na ten adres odpowiedź: „Do P. Powles Vice-Prezesa towarzystw Południowo-Amerykańskiego i Meksykańskiego. Sir, Lord Palmerston polecił mi, zawiadomić W Pana, że pismo jego z dnia 30 Sierpnia względem blokady przez Francją portów meksykańskich, odebrane zostało.“

— Flota, zostająca pod dowództwem Admirała Stopforda, odplynęła z Tunetu 12 z. m., przybyła do Malty 20 i tam odbywała kwarantannę. Podczas pobytu floty przy wybrzeżach tunetańskich, Bej tego miasta chciał odwiedzić admirała na jego okręcie, już nawet kazał przygotować barkę; lecz silny wiatr północno Zachodni przeszkodził mu w jego zamiarach. Mimo to, angielskie okręty, odplywając z portu, pozdrowiły go wystrzałami monarchioznemi. Flota miała odplynąć z Malty do Korfu i Wschodnich krajów. (G.R.K.P.)

Н I S Z P A N I A.

(Z gaz francuz.)

Donoszą z Logrono, że Espartero zgromadził podwładnych sobie Generałów i przemówił do nich w następujących wyrazach: „Wypadek pod Morellą jest nader młej wagi; powinniśmy zdobyć Estelle; bo w niej jest ognisko sity nieprzyjaciela; tamto, towarzysze broni, powinniśmy zatknąć naszą chorągiew, by wojnę ukończyć. Już dawno byłbym was poprowadził do boju, atoli nauczyło mnie doświadczenie, że żołnierz przed potyczką powinien być dobrze odziany i karmiony. W krótkim czasie otrzymam to, co potrzebuję i wtedy, za waszą pomocą, wykonam wielkie dzieło. Jesteście zwyciężcami na polach Peñacerrada; wkrótce Królowa i rodacy powitają was zwycięzcami Estel-

ды, и, вскорѣ Королева и соотечественники ваши будутъ привѣтствовать васъ какъ покорителей Эстелли. На васъ полагаю мои надежды!" — Послѣ этой рѣчи, которая произвела сильное впечатлѣніе на войско, Эспартеро выѣхалъ изъ Логроньо, для осмотра работъ подъ Лабрацю. Говорятъ, что Ген. Буэренсъ обложилъ долину Мена 8-ю баталіонами.

— Въ Карлистской газетѣ, издаваемой въ Оньяте, напечатано особо донесеніе Генерала Бальмаседы, въ коемъ онъ доноситъ о совершенномъ истребленіи отряда Королевскихъ войскъ подъ начальствомъ Ген. Кобе 5 Сентября при Гинтанаръ де-ла-Сиерре. Говорятъ, что въ Байоннѣ получено извѣстіе отъ 10 го Сентября, что Эспартеро отаравилъ въ Старую Кастилію 6 баталіоновъ пѣхоты, артиллерію же выслалъ въ Логроньо.

— Въ *Sentinelle des Pyrenées* пишутъ о занятіи Карлистами нѣсколькихъ деревень въ окрестностяхъ Барцелоны, такъ что ихъ аванпосты стоятъ на пушечный выстрѣлъ отъ сего города.

— Въ Парижѣ получены 14 Сентября изъ Байонны слѣдующія извѣстія: Эспартеро, оставивъ тяжелую артиллерію въ Перелтѣ и Тофалтѣ, перешелъ чрезъ р. Эбро съ цѣлымъ своимъ войскомъ. Говорятъ, что въ главную его квартиру прибылъ отъ правительства курьеръ, отъ котораго Генералъ получилъ вужныя свѣдѣнія, исполнилъ вышеописанное движеніе.

Съ Испанскихъ границъ.

Слышно, что Губернаторъ изъ Элизондо на Бастанской долины арестованъ съ другими 4 лицами по повелѣнію Генерала Марото и въ оковахъ отправленъ въ Эстеллу. Поводомъ къ такому аресту будто то, что перехвачены переписки его съ Муñгорри, въ слѣдствіе которыхъ онъ будто облегчалъ вступленіе Фуэристовъ въ Бастанскую долину. (О.Т.Ц.П.)

И т а л і я.

Венеція, 4-го Сентября

Здѣсь продолжаютъ приготовления для приѣма нашего Монарха.

— Во время пребыванія двора въ нашемъ городѣ, ожидается прибытіе Решиды-Паши, который, предъ поѣздкою своею въ Берлинъ, Лондонъ и Парижъ, желаетъ переговорить съ Княземъ Метернихомъ и Императорско-Россійскимъ посланникомъ Г-мъ Татинцевымъ, что подтверждаетъ слухи, что главною цѣлію его поѣздки, есть свиданіе съ восточными державами Европы. (О.Т.Ц.П.)

Американскіе Соединенные Штаты.

Въ Ньюйорской газетѣ пишутъ, что въ гор. Вашингтонъ прибылъ Мексиканскій посланникъ, Г-нь Мартинецъ, и что возникающіе между Мексикою и Соединенными Штатами споры будутъ представлены на разрѣшеніе Прусскому Королю. (О.Т.Ц.П.)

Е г и п е т ь.

Александрія, 15-го Августа.

Хотя никто несомнѣвается, что извѣстія о прибытіи иностраннаго войска въ Тегеранъ, выдуманъ, однако они произвели здѣсь большое впечатлѣніе. Еслибы же Англичане предприняли какія либо дѣйствія съ Персидскаго залива, то онѣ непременно произведутъ большое вліяніе на политику Вице-Короля. (G.C.)

Т у р ц і я.

Константинополь, 21-го Августа.

Изъ Брюссель пишутъ, что тамъ появилась моровая язна.

— Греческій посланникъ объявилъ своимъ соотечественникамъ, чтобы они испросили себѣ, еще въ семь мѣсяцъ, позволеніе на дальнѣйшее пребываніе въ Константинополь, предупреждая, что тѣ, которые не исполнятъ сего, лишатся покровительства Греческаго посольства въ Константинополь.

Смирна, 24-го Августа.

По послѣднимъ извѣстіямъ изъ Багдада, близъ Бушира будто начались уже непріятельскія дѣйствія между Англичанами и Персами; произошло нѣсколько сраженій въ которыхъ побѣдили Англичане. — Осада Герата кажется оставлена безъ предварительныхъ переговоровъ; кажется, что Шаху представила опасность не только съ югозападной но и съ сѣверовосточной стороны. Кромѣ того начали являться прежвіе соискатели къ Персидскому престолу, т. е. сыновья дядей Шаха, которые было умолкли, когда иностранныя державы казалось подерживали состояніе дѣлъ въ Персіи. (G.C.)

С м ѣ с ь.

Микроскопическія наблюденія надъ дрожжами.

Броженіе, *fermentatio*, составляетъ до сихъ поръ одно изъ самыхъ темныхъ и загадочныхъ явленій

и. Зупеліне на was polegam." По теј преговору, кѣ-ра најзбавиенијши впућу оказаћа на војско, Јенерат Е-партерро выјехаћ з Логроњо, дла обејрѣнја робѣт под Лабразъ. Стычаћ, же Јенерат Буерренс осадил до-линг Мена 8-миа баталіонами. (G.R.K.P.)

— Gazeta Karolistowska, wychodząca w Oñate, umieściła nadzwyczajny dodatek do raportu Jenerata Balmasedy, w którym tenże donosi, że 5 Września zupełnie pokonał przy Guintanar de-la-Sierra, oddział wojska Krolewej, zostający pod dowództwem Jenerata Coha. Do Bayonny miała nadejść wiadomość w dniu 10 Września, że Espartero wystąpił do Starej-Kastylii z sześć batalionów piechoty, całą zaś artylleryą odesłał do Logroño.

— *Sentinelle des Pyrenées* głosi, o zajęciu przez wojska karolickie kilku wiosek w bliskości Barcelony, w skutku czego przednie stráže stoją o wystrzał działowy od tego miasta.

— Nadeszła do Paryża dnia 14 Września następująca wiadomość telegraficzna, z Bayonny: Espartero, zostawiwszy ciężką artylleryą w Parelta i Tofalla, przewedł przez Ebro z całym swoim wojskiem. Do głównej jego kwatery miał przybyć posłannik od Rządu, z którym Jenerat odprawił radę wojenną i następnie wykonał poruszenie, wyżej wymienione.

Od granicy hiszpańskiej.

Стычаћ, же Губернатора з Элизондо на долине Бастан уwięziono wraz z 4 osobami z rozkazu Jenerata Maroto i okutego w kajdanki do Estelli odwieziono. Powodem tego uwięzienia ma byдъ, же przejęto korespondencje jego z Muñgorrym, w skutku których miał ułatwić wkroczenie fuerystów na dolinę Basthan. (G.C.)

W ł o s ь.

Wenecya, 4 Września.

Na przyjęcie naszego Monarchy, robią tu ciągłe przygotowania.

— W czasie pobytu dworu w naszym mieście, spodziewamy się przybycia Reszyda-Baży, który przed podróżą do Berlina, Paryża i Londynu pragnie się rozmówić z Xięciem Metternichem i Posłem Rosyjskim P. Tatyszczewem, co potwierdza, że głównym celem jego podróży jest poprzednie naradzenie się z Mocarstwami wschodnio europejskimi. (G.R.K.P.)

STANY ZJEDNOCZONE AMERYKAŃSKIE.

Czytamy w gazecie Nowo-Yorskiej, że przybył do Washingtonu Poseł Meksykański, P. Martinez, i że zachodzące spory między Meksykiem a Stanami Zjednoczonymi, przełożone będą do rozstrzygnięcia Królowi Pruskiemu. (G.R.K.P.)

E G I P T.

Alexandrya, 15 Sierpnia.

Doniesienia o przybyciu wojska obcego do Teheranu, chociaż nikt nie wątpi, że są zmyślone, sprawiły i tu dużo wrażenia. A jeżeliby przedsięwzięli Anglicy jakie demonstracye z zatoki Perskiej, takowe wywrą konieczny wpływ bardzo znakomity na politykę Vice-Króla. (G.C.)

T U R C Y A.

Stambul, 21-го Sierpnia.

Donoszą z Brusy, że w tém mieście okazała się niedawno morowa zaraza.

— Poseł grecki zawiadomił ziomków swoich, aby się zgłosili w tym miesiącu o dalsze pozwolenie pobytu w Stambule, z zastrzeżeniem, że ci, którzy tego warunku nie dopełnią, pozbawieni zostaną nadal opieki poselstwa greckiego. (G.R.K.P.)

Smirna, 24 Sierpnia.

Podług ostatnich doniesień z Bagdadu, miały się już rozpocząć kroki nieprzyjacielskie niedaleko Buszyre, między Anglikami i Persami; stoczono kilka bitew, w których Anglicy byli zwycięzcami. — Oblężenie Heratu zostało podobno zaniechane bez poprzednich układów; zdaje się, że Szach był zagrożony nie tylko od strony południowozachodniej, ale razem i od północnowschodniej. Prócz tego zaczęli się pojawiać dawniejsi pretendenci do korony perskiej, to jest: synowie stryjów Szacha, którzy uciekli i byli spokojni, gdy Mocarstwa zagraniczne zdawały się być za stanem rzeczy nastalym w Persyi. (G.C.)

Rozmaitości.

Spostrzeżenia mikroskopiczne nad drożdżami.

Fermentacja, stanowi dotychczas jeden z najniepojętszych i zagadkowych fenomenów w przyrodzeniu.

въ природѣ. Обыкновенно почитаютъ его простымъ химическимъ дѣйствіемъ, и химія признаетъ живыя дрожжи, *ferment*, веществомъ однороднымъ. Но надобно сказать по совѣсти, что химія и ея процессы не достаточны для изслѣдованія тѣхъ органическихъ и только ведутъ къ ученымъ сужденіямъ. Они не въ состояніи объяснить намъ, откуда происходитъ это внутреннее движеніе, когда вы къ водѣ съ сахаромъ прибавляете нѣсколько капель вещества, известнаго въ обыкновенномъ языкѣ подъ названіемъ дрождей. Г. *Cagniard-Latour* вздумалъ поставить дрожжи подъ микроскопъ, и съ удивленіемъ увидѣлъ, что въ нихъ сперва образуются незримые шарики, которые потомъ увеличиваются, растягиваются и наконецъ разрываются несметнымъ множествомъ инфузорій и микроскопическихъ растений, самаго простаго устройства, похожихъ на крошечные грибы разныхъ видовъ. Все это живетъ, движется, плодится, умираетъ и производитъ феноменъ, который мы называемъ броженіемъ, Т. *Cagniard-Latour* представилъ записку о своемъ открытіи въ Парижскую академію наукъ, которая назначила Гг. *Dutrochet* и *Turpin* для проверки факта. Они нашли наблюденіе совершенно справедливымъ, и, по ихъ донесенію, Академія опредѣлила напечатать записку Г. *Cagniard-Latour* въ своихъ мемуарахъ. Все это очень хорошо, и даже весьма вѣроятно, что въ процессъ броженія принимаетъ участіе жизнь органическая, но многіе сдѣлали другое, очень важное наблюденіе а именно, что ученые не всегда умѣютъ владѣть микроскопомъ: сколько уже разъ Гг. *Dutrochet* и *Turpin* видѣли въ микроскопѣ такія вещи, которыхъ ближайшее изслѣдованіе не подтвердило. Съ сильнымъ микроскопомъ нужна большая опытность и необыкновенная осторожность, иначе вы все увидите не впопадъ и въ превратномъ видѣ.

(О. Г. Ц. П.)

Съ озера Тунеръ (въ Швейцаріи) 16 Августа.

На прошедшей недѣлѣ, лучшие охотники увидѣли и убили между скалами Штокгорнъ, большого орла названнаго Королевскимъ. Онъ былъ въ 5 футовъ вышиною а съ распростертыми крыльями имѣлъ болѣе 10 футовъ ширины. Нѣтъ сомнѣнія, что это тотъ самый, котораго въ 1837 и 1838 году видѣли въ окрестностяхъ Санъ Маврисъ въ области Вале (Valais), гдѣ онъ убитъ и похороненъ нѣсколько дѣтей, но будучи преследуемъ скрылся и найдено только огромное гнѣздо его на скалѣ *Dent du midi* съ двумя малыми орленками, имѣющими по всякому вѣроятію 6 или 7 недѣль отъ роду, однакожь вышиною 2 фута, а шириною съ распростертыми крыльями въ 8 футовъ. — Первое изъ пропавшихъ дѣтей, которые безъ сомнѣнія сдѣлались добычею сего орла, была дѣвочка имѣвшая 7 или 8 лѣтъ, посланная родителями въ лѣсъ собирать листья для постели. Такъ какъ она не возвращалась изъ лѣса, то ее начали искать и нашли только башмаки, клочки платья и нѣсколько орлиныхъ перьевъ. Въ этомъ году въ тѣхъ же окрестностяхъ исчезло дитя, собиравшее цветы близъ лѣса. И послѣ того, въ томъ мѣстѣ, гдѣ видѣли дитя въ послѣдній разъ, найдены только башмакъ и часть чулокъ; второй башмакъ, говорили, найдены въ гнѣздѣ на скалѣ Штокгорнъ. Если это действительно такъ, то орелъ несъ бы дитя въ когтяхъ 15 или 16 Швейцарскихъ миль, полагая что летѣлъ съ нимъ по прямой линіи изъ Ст. Маврисъ. Когда охотники послѣ продолжительныхъ усилій нашли гнѣздо на скалѣ *Dent du midi*, самки въ немъ небыло, но только два орленка. (G.C.)

НЕКРОЛОГІЯ.

Съ 19-го на 20 ч. прошлаго Августа скончался здѣсь Игнатій Самуиловъ сынъ Волкъ б. Президентъ Гродскаго Суда Ошмянскаго Уѣзда. Проведши часть жизни въ войскѣ, занимался онъ потомъ Гражданскою службою въ судахъ Земскомъ и Гродскомъ Ошмянскаго уѣзда. Преждевременная смерть на 42 году жизни неутѣшимо опечалила, осиротѣвшихъ дочерей, совершенно уже лишившихся родителей. Умственныя и душевныя качества а особенно обращеніе его въ домашней и общественной жизни, приобрѣли для него общее уваженіе и любовь при жизни а по смерти усугубили душевную скорбь родственниковъ, друзей, слугъ, крестьянъ и всѣхъ знакомыхъ, многочисленнымъ собраніемъ коихъ окруженные смертные останки, провожаемы были на Евангелическое кладбище на Погулянкѣ и тамъ похоронены.

Съ 1-го числа наступающаго Октября начинается подписка на послѣдній Кварталь сего года, на газету Литовскаго Вѣстника. — Цѣна по прежнему 2 руб. 25 коп. сереб.

БИЛЬНА. Типографъ А. Марциновскаго. Печатать дозволяется. Сентября 25 д. 1838 г. — Цензоръ Стат. Совѣт. и Кав. Левъ Бороискинъ

Звычайно являясь за простое дѣйствіе химическое, а химія мieni drożdże piwne (*ferment*) istotą jednorodną. Sumniennie wyznać trzeba, że chemia i jej processa niesą w stanie śledzić ciał organicznych, lecz wiedzą tylko do uczonych przesądów. Nie mogą one nam objaśnić: z kąd pochodzi ów ruch wewnętrzny, gdy do wody z cukrem dodamy kilka kropel istoty, znanej w języku pospolitym pod nazwiskiem drożdży. Panu *Cagniard-Latour* przyszło na myśl wziąć drożdże pod mikroskop, i z zadziwieniem postrzegł, że się w nich zrazu tworzą niedojrzałe kulki, które się potem zwiększają, rozciągają i nakoniec wydają z siebie niezliczone mnóstwo wymoczków i roślin mikroskopicznych, najprostszej budowy, podobnych do drobniutkich grzybków różnego rodzaju. Wszystko to żyje, rusza się, rozmnaża, umiera i sprawia fenomen, który fermentacją zwiemy. P. *Cagniard-Latour* złożył Paryżkiej Akademii Umiejętności notę o swoim odkryciu, i w skutku tego Akademii wyznaczyła PP. *Dutrochet* i *Turpin* do sprawdzenia tego spostrzeżenia. Znaleźli oni spostrzeżenia te zupełnie prawdziwemi, i w skutek raportu ich, Akademia uchwaliła doniesienie P. *Cagniard-Latour* wydrukować w swoich pamiętnikach. Wszystko to bardzo jest dobrém, i nawet bardzo do prawdy podobném, że w processie fermentacji ma udział życie organiczne; lecz wielu zrobiło inne, nader ważne spostrzeżenie, że uczeni nie zawsze umieją władać mikroskopem: ileż-to już razy PP. *Dutrochet* i *Turpin* widzieli w mikroskopie takie rzeczy, których bliższe nie potwierdziło śledzenie? Do dobrego mikroskopu potrzeba wielkiej wprawy i nadzwyczajnej ostrożności: inaczej wszystko się widzi nistrafnie i na wrót. (G.R.K.P.)

Z nad jeziora Thuner, (w Szwajcaryi) 16 Sierpnia.

W upłynionym tygodniu, upatrzili zręczniejsi strzelcy i ubili między skałami Stockhorn, Orła Wielkiego, Królem zwanego. Był on trzy stopy wysokości, a z rozpostartymi skrzydłami, miał przeszło 10 stop szerokości. Niemasz wątpliwości, że to jest ten sam, którego widziano roku 1837 i 1838 w okolicach St. Maurice w Walezyskiej krainie (Valais), gdzie zabił i pożarł kilkoro dzieci, ale będąc ścigany uszedł i znalazł tylko ogromne gniazdo jego na skale *Dent du midi*, z dwójgim małych orląt, według wszelkiego podobieństwa, najwięcej 6 lub 7 tygodni mieć mogących, jednakże na 2 stopy wysokich, a 8 stop w rozpostarceniu mających. — Pierwszemu z dzieci, które znikło i bez wątpienia pastwą tego orła się stało, była dziewczynka, mająca lat 7 lub 8, postana przez rodziców do lasu dla zbierania liści na postanie. Gdy nie wracała z lasu, przy szukaniu jej, znaleziono tylko trzewiki i część sukienek, a przytém kilka piór orlich. Tego roku znikło w tejże samej okolicy małe dziecię, które nad brzegiem lasu kwiatki sobie zbierało. I potem, znaleziono także w miejscu, gdzie go raz ostatni widziano było, trzewiczek i części pończoch; drugi trzewiczek znaleziono podobno w gnieździe na skale Stockhorn. Jeżeli tak jest rzeczywiście, orzeł więc niostby w swych szponach owe dziecko, przez 15 do 16 mil szwajcarskich, biorąc, że leciał z niem w linii prostej z St. Maurice. Gdy strzelcy walezyscy po długim szukaniu odkryli gniazdo na skale *Dent-du midi*, nie było w niem obecnej samicy, tylko te dwoje młodych.

(G.G.)

НЕКРОЛОГ.

Z dnia 19-go na 20 ty przeszłego Sierpnia, zakończył tu życie, Ignacy syn Samuela Wołk, b. Prezes Sądu Grodzkiego Powiatu Oszmiańskiego. Przepędziwszy część młodości w służbie wojskowej, zajmował się potem postągą obywatelską, urzędując w Sądach Ziemskim i Grodzkim Powiatu Oszmiańskiego. Zawczesny zgon, w 42-gim roku życia, pograżył w niutulonym, żalu, od obojga już rodziców osierocone córki. Przymioty umysłu i serca, a bardziej sposob zachowania się w życiu domowem i towarzyskiem, jednały mu powszechny szacunek i miłość za życia, a śmierć powiększyła żal prawdziwy krewnych, przyjaciół, sług, włościan i wszystkich znajomych, których licznem gronem otoczone zwłoki, odprowadzone zostały na cmentarz Ewangelicki na Pohulsce i tam pogrzebione.

Od dnia 1-go następującego miesiąca Października, zaczyna się prenumerata na ostatni tego roku Kwartal gazety Kuryera Litewskiego. — Cena zwyczajna rubli srebremъ 2 kop. 25.